

Gaud da muntogna – ina sfida

Memia bler e memia vegl

■ (anr) **L'economia da gaud è confruntada en la muntogna cun diversas sfidas. Ina giada pertutga quai l'access (vias) ed alur l'economia.** Economisar e tgirar il gaud da muntogna e quattras sia funcziun da protecziun e la biodiversitad èn perquai en privel. Quai ed auter pon ins leger en la novissima ediziun da la «Vischnanca svizra». En il gaud da muntogna datti in grond potenzial da laina che na vegn betg nizzegià. Quai chaschuna ina sperdita considera-

bla da valor. L'Economia svizra per il gaud sco era la Cuminanza da lavur per ils territoris da muntogna (SAB) han elavurà in catalog cun pretensiuns per garantir tant la tgira sco l'economisaziun dal gaud da muntogna. Ellas insistan sin meglras cundiziuns generalas per ils possessurs da gaud, ina indemnisaziun per prestaziuns cuminaivlas e dapli sustegn public per ereger e mantegnair l'access (vias).

Las duas organisaziuns num-

nadas constateschan che numerus gauds en las muntognas èn inveterads (memia vegls), structurads mal e sa chattan perquai en in stan instabil. Per tgirar e trair a niz il gaud da muntogna basegna i mesiras. Be sch'ils gauds vegnan tgirads ed economisads po lur funcziun da protecziun e biodiversitad vegnir garantida. Pervi da l'access mancant vegnia ina materia prima da clima neutral per gronda part betg nizzegiada.

Tar il gaud da muntogna èsi necessari dad agir. Al svilup negativ contribueschan tant la topografia, l'access mancant sco er ils auts custs per pinar la laina e prender mesiras da tgira. Era mancan ils impuls nà da l'economia da laina. Ed i dat era main sustegn per promover e tgirar il gaud tras il maun public. Vitiers vegnan anc problems structurals da l'economia da gaud.

La politica regionala da la confederaziun e dals chantuns po contribuir da megliaer la situaziun per il gaud da muntogna. Ins spetga dentant era dapli sustegn tras l'uniun per la protecziun da l'ambient e da la natira. I vala la regola: Il gaud da muntogna po mo proteger, sch'el vegn era tgirà.

En il gaud da muntogna datti in grond potenzial da laina che na vegn betg nizzegià ozendi.

KEYSTONE